

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
NA LATA 2007-2013

SYSTEM OCENY PROJEKTÓW
W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO
NA LATA 2007- 2013

Załącznik do Uchwały nr 33/394/08 Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 6 maja 2008 r.

Toruń, maj 2008

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dokument przygotowany w Departamencie
Polityki Regionalnej Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-
Pomorskiego

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. System wyboru i oceny projektów	4
2.1. Tryb indywidualny	5
2.2. Tryb konkursowy	6
2.2.1. Preselekcja.....	6
2.2.2. Ocena formalna	7
2.2.3. Ocena merytoryczna.....	7
2.2.4. Lista rezerwowa	8
3. Załączniki.....	8
Aneks nr 1	9

1. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami art. 60 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 Instytucja Zarządzająca programem operacyjnym odpowiada za zapewnienie, że operacje wybierane do finansowania są zgodne z kryteriami oraz, że spełniają one mające zastosowanie zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji. Z kolei art. 65 tegoż rozporządzenia precyzuje termin i formę przyjęcia kryteriów oceny projektów. Komitet Monitorujący analizuje i zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego i zatwierdza wszelkie zmiany tych kryteriów zgodnie z potrzebami programowania. W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego kryteria zostały zatwierdzone w terminie, tj. do dnia 10 kwietnia 2008 r.

W celu koordynacji działań w ramach różnych programów operacyjnych minister właściwy ds. rozwoju regionalnego wydał wytyczne zawierające informacje dotyczące m.in. oceny projektów. Są to przede wszystkim:

Wytyczne w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków gromadzenia i przetwarzania danych w formie elektronicznej.

Poza tym MRR przygotowało także:

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych,

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej,

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie ekspertów powoływanych w celu rzetelnej i bezstronnej oceny projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych.¹

2. System wyboru i oceny projektów

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 projekty mogą być wybierane do dofinansowania zgodnie z trybami indywidualnym i konkursowym. Przewidywane dla poszczególnych działań tryby wyboru projektów zostały zapisane w Szczegółowym opisie osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie RPO).

Po przedłożeniu kompletu dokumentacji dokonana zostanie ocena formalna wniosku. Ocena formalna jest oceną „tak-nie”. Oceny formalnej dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego zgodnie z kryteriami określonymi przez Instytucję Zarządzającą Regionalnego Programu Operacyjnego zwaną dalej IZ RPO i zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący określany dalej jako KM. Ocena prowadzona jest zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”.

Oceny merytorycznej projektów dokonuje Komisja Konkursowa, której prace reguluje Uchwała Zarządu Województwa nr 12/108/2008 z dnia 14.02.2008r. Zawiera ona Regulamin Pracy i Tryb powoływania Komisji Konkursowej. Odrębną uchwałą² przyjęte zostały zasady wynagradzania członków Komisji.

W przypadku beneficjentów realizujących więcej niż jeden projekt, w przypadku, gdy te same procedury lub dokumenty dotyczą wszystkich projektów, weryfikacja procedur lub dokumentów może być dokonywana jednokrotnie podczas oceny pierwszego z projektów złożonych do oceny na dany konkurs.

Wszystkie dokumenty przekazywane przez beneficjentów są udostępniane przez właściwe instytucje na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³.

Na etapie oceny formalnej wystawiane będzie przez pracowników Departamentu Wdrażania RPO poświadczenie, że projekt, z zastrzeżeniem szczegółowej weryfikacji, spełnia przesłanki do wystąpienia pomocy publicznej, ponieważ spełnia kryteria określone w obowiązującym programie pomocowym.

¹ Dz. U. z 2007r. nr 93, poz. 626

² Uchwała Nr 16/173/08 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 28 lutego 2008r.

³ Dz. U. z 2001r. Nr 112, poz. 1198 z późniejszymi zmianami

W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

W przypadku projektów objętych pomocą *de minimis* kwalifikowalność wydatków rozpoczyna się z dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do IZ.

Ocenie projektów – na każdym z etapów – służyć będzie zespół kryteriów horyzontalnych, dotyczących wszystkich osi priorytetowych i działań oraz kryteriów specyficznych, wynikających ze specyfiki poszczególnych osi priorytetowych i działań. Do poszczególnych kryteriów przypisane zostały wagi i wartości minimalne. Elementy te zostały określone przez KM. Wartości minimalne zostały zamieszczone w zestawieniu kryteriów do oceny projektów w ramach RPO WK-P w załączniku nr V do URPO. Wagi są udostępniane potencjalnym wnioskodawcom na stronie internetowej – www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl.

2.1. Tryb indywidualny

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 1 oraz art. 35 ust. 3 pkt 2 i 11 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁴ Instytucje Zarządzające regionalnym programem operacyjnym przewidzianym do realizacji w latach 2007-2013 zostały zobowiązane przez Ministra Rozwoju Regionalnego do sporządzenia indykatywnych wykazów indywidualnych projektów kluczowych. Zgodnie z tym zapisem Zarząd Województwa Kujawsko - Pomorskiego przeprowadził procedurę wyłonienia projektów kluczowych i w dniu 22 lutego 2008 r. zatwierdził Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.⁵ Na potrzeby RPO WK-P zasady umieszczania projektów w Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych zostały uszczegółowione w dokumencie pt. *Zasady wyboru projektów kluczowych w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*⁶.

Umieszczenie projektu w wykazie jako projektu podstawowego jest warunkową deklaracją jego realizacji i związane jest z zarezerwowaniem środków finansowych w ramach budżetu programu na jego realizację. Instytucja Zarządzająca podpisuje wraz z beneficjentem pre-umowę określającą prawa i obowiązki obydwu stron w zakresie przygotowania projektu do realizacji. Na podstawie Wytocznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych IZ przygotowała Zasady podpisywania pre-umów⁷. W przypadku projektów własnych Samorządu Województwa odpowiednikiem pre-umowy jest decyzja Zarządu Województwa.

Zasady dotyczące naboru i oceny wniosków oraz podpisywania umów o dofinansowanie znajdują się w Wytocznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 35 ust. 3 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Wnioskodawca realizujący projekt kluczowy przedkłada do Departamentu Wdrażania RPO wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami w terminie określonym w pre-umowie. Wniosek ten podlega ocenie formalnej dokonywanej przez pracowników Departamentu Wdrażania RPO. Ocena dokonywana jest na podstawie przyjętych przez Komitet Monitorujący RPO WK-P kryteriów formalnych dla danego działania⁸. W przypadku zidentyfikowania błędów wnioskodawca zostaje o nich poinformowany pisemnie i ma jednokrotną możliwość poprawy dokumentacji aplikacyjnej. W przypadku braku poprawy, bądź niedostatecznej jej jakości wniosek zostaje odrzucony ze względów formalnych. Jeśli wniosek zostanie oceniony jako poprawny formalnie zostaje skierowany do oceny merytorycznej.

Ocena merytoryczna dokonywana jest przez Komisję Konkursową zwaną dalej KK w składzie trzyosobowym. Każdy z członków Komisji dokonuje niezależnie oceny całego projektu i wprowadza wynik oceny wraz z uzasadnieniem do arkuszy oceny. Ocena dokonywana jest na podstawie przyjętych

⁴ Dz. U. z 2006r. Nr 227, poz. 1658 z późniejszymi zmianami

⁵ Uchwała Nr 14/144/08 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 22 lutego 2008r.

⁶ Uchwała Nr 75/962/07 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 13 listopada 2007r.

⁷ Uchwała Nr 16/172/08 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 28 lutego 2008r.

⁸ Kryteria oceny stanowią Załącznik nr V do Uszczegółowienia RPO

przez Komitet Monitorujący RPO WK-P kryteriów merytorycznych dla danego działania⁹. W przypadku projektu o dużym stopniu skomplikowania bądź wymagającego wiedzy wysokospecjalistycznej na wniosek Komisji Konkursowej Departament Wdrażania RPO wystąpi do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o wydanie przez eksperta ekspertyzy w tym zakresie. W posiedzeniu KK może brać udział przedstawiciel Wojewody.

Na etapie oceny merytorycznej dopuszczone jest jednokrotne udzielenie wyjaśnień przez wnioskodawcę na zapytanie członków Komisji Konkursowej.

Warunkiem uzyskania dofinansowania dla projektu kluczowego jest otrzymanie przez projekt co najmniej minimalnych wartości ocen kryteriów wskazanych przez Komitet Monitorujący dla danego działania, jako stanowiących o jakości projektu.

2.2. Tryb konkursowy

Tryb konkursowy w ramach RPO WK-P prowadzony może być z preselekcją lub bez preselekcji. Tryb konkursowy przewiduje formę konkursów zamkniętych i otwartych¹⁰.

Tryb składania wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WK-P 2007-2013 określa cel i zakres konkursu, zasady jego organizacji, warunki uczestnictwa, kryteria i sposób wyboru projektów, termin, a także pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowania dokumentacji konkursowej. W ogłoszeniu Trybie IZ informuje czy konkurs prowadzony będzie z etapem preselekcji czy bez niej.

Najpóźniej do końca I kwartału każdego roku kalendarzowego IZ ogłasza harmonogram konkursów, które planuje ogłosić w danym roku.

IZ podaje również przybliżone informacje odnośnie planowanych konkursów przynajmniej na następny rok. Informacje o konkursach zamieszczone są na stronie www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl.

Przyjmowanie wniosków o dofinansowanie następuje w terminie określonym w ogłoszeniu o naborze wniosków i rozpoczyna się nie wcześniej niż po upływie 30 dni kalendarzowych od dnia ogłoszenia konkursu.

Wnioskodawca może w każdym czasie trwania konkursu wycofać zgłoszony projekt. Informacja w tej sprawie powinna zostać przekazana na piśmie do Instytucji Zarządzającej, która na piśmie potwierdza wycofanie projektu.

2.2.1. Preselekcja

Jeśli konkurs prowadzony jest w trybie z preselekcją oznacza to, że pierwszym etapem konkursu jest ocena kwalifikowalności projektu i wnioskodawcy. Oceny tej dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO w oparciu o przedłożony formularz wniosku o dofinansowanie. Po tej ocenie wnioskodawca zostaje pisemnie poinformowany o wyniku oceny.

Ocena dokonywana jest w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący, stanowiące załącznik nr V do Uszczegółowienia RPO. Kryteria na etapie preselekcji zostały podzielone na kryteria: P - dostępu – oceniane w systemie „tak-nie” – skutkujące dopuszczeniem lub odrzuceniem z dalszych etapów konkursu.

Pf – formalne – oceniane pod kątem poprawności formalnej – skutkujące pismem do wnioskodawcy z informacją, że nieusunięcie wykrytych uchybień formalnych skutkować może odrzuceniem wniosku na etapie oceny formalnej.

Wnioskodawcy, którzy zostali ocenieni jako spełniający kryteria dostępu na etapie preselekcji, są zapraszani do złożenia pełnej dokumentacji konkursowej w celu poddania się właściwej ocenie formalnej i merytorycznej.

---

⁹ j.w.

¹⁰ otwarte konkursy przewidziane są dla działań: 5.5, 7.1, 8.1 i 8.2

2.2.2. Ocena formalna

Instytucja Zarządzająca RPO odpowiedzialna za prowadzenie przyjmowania i oceny wniosków, dokonuje także oceny formalnej wniosku. Ocena dokonywana jest przy pomocy kryteriów formalnych (grupa A) zatwierdzonych przez KM.

Ocena formalna będzie polegała na sprawdzeniu poprawności złożenia wniosku oraz jego kompletności i poprawności (wraz z załącznikami), a także na sprawdzeniu zgodności złożonego wniosku aplikacyjnego z opisem działania i wymogami formalnymi wynikającymi z odpowiednich przepisów.

Ocena formalna dokonywana będzie przez co najmniej dwóch pracowników Departamentu Wdrażania RPO przy pomocy listy sporządzonej na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez KM.

Ocena formalna wniosku jest oceną „tak-nie”, co oznacza, że niespełnienie jednego z warunków formalnych może spowodować jego poprawienie, uzupełnienie lub odrzucenie wniosku o dofinansowanie. Jeżeli chociaż jedno kryterium formalne nie jest spełnione, a projekt w tym zakresie jest możliwy do poprawy, Wnioskodawca wzywany jest pisemnie do poprawy/uzupełnienia projektu. Wezwanie określa jakie kryteria nie zostały spełnione oraz sposób poprawy wniosku. W przypadku niedokonania uzupełnienia/poprawy w wyznaczonym przez IZ terminie, wniosek podlega odrzuceniu. Ponowne wezwanie do poprawy wniosku nie jest dopuszczalne. Jeżeli ponownie po poprawie/uzupełnieniu projektu chociażby jedno kryterium formalne nie jest spełnione projekt jest ostatecznie odrzucany.

Projekt, dla którego spełnione są wszystkie kryteria formalne, podlega rejestracji w systemie informatycznym (projektowi zostaje nadany numer zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)), a następnie kierowany jest do następnego etapu oceny, czyli do oceny merytorycznej.

2.2.3. Ocena merytoryczna

Poprzez pojęcie oceny merytorycznej rozumie się sprawdzenie opracowanej przez projektodawcę dokumentacji pod kątem stopnia spełniania kryteriów. Wynikiem oceny merytorycznej jest, w przypadku trybu konkursowego, uszeregowanie wniosków w kolejności uwzględniającej stopień spełniania kryteriów wyboru wniosków (stopień spełnienia kryteriów oceniany jest poprzez zastosowanie odpowiedniej metodologii). W przypadku projektów indywidualnych wynikiem oceny jest określenie poziomu wypełniania kryteriów.

W ramach oceny merytorycznej oceniane będą: dopuszczalność merytoryczno-techniczna projektu, jakość projektu oraz wpływ założonych rezultatów projektu na osiągnięcie celów RPO.

Kryteria w tym obszarze oceny podlegają ocenie „tak-nie” i punktacyjnej.

Ocena ta składa się z następujących elementów:

B.1 kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu – ocena „tak-nie”,

B.2 kryteria oceny jakości projektu – ocena punktowa,

B.3 kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów – ocena punktowa.

Komisja Konkursowa ocenia każdy projekt całościowo. W przypadku, gdy projekt charakteryzuje się wysokim stopniem skomplikowania i wymaga wysokospecjalistycznej oceny Komisja Konkursowa za pośrednictwem Departamentu Wdrażania RPO może zwrócić się do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o wydanie ekspertyzy przez eksperta z listy krajowej. Na etapie oceny merytoryczno-technicznej, dopuszcza się możliwość udzielenia wyjaśnień dotyczących zapisów w poddanej ocenie dokumentacji, zgodnie z rekomendacjami komisji konkursowej.

Kryteria dostępowe – każdy członek KK oceniając projekt pod kątem spełniania kryteriów z grupy B1 określa czy projekt spełnia czy nie spełnia dane kryterium uzasadniając swoją decyzję na karcie oceny. W przypadku, gdy dwóch asesorów uzna kryterium za spełnione sekretarz komisji zaznacza w protokole, iż projekt spełnia dane kryterium.

W przypadku kryteriów z grupy B2 i B3 każdy z asesorów może przyznać do 10 punktów za dane kryterium zgodnie z opisem znajdującym się obok kryterium (tj. w systemie ciągłym lub przyznając

wartości określone dla opcji kryteriów.). Dla wybranej grupy kryteriów zostały przez Komitet Monitorujący określone także wartości minimalne punktów, które projekt powinien uzyskać dla każdego z tych kryteriów, aby spełnić „minimalną jakość”.

Asesorzy zapisują swoje oceny na karcie ocen i podpisują ją, następnie sekretarz komisji wprowadza oceny do elektronicznego arkusza ocen i dokonuje wydruku. Asesor potwierdza zgodność ocen podpisem na wydruku.

Wprowadzone oceny są uśredniane (średnia arytmetyczna) i dokonywane jest porównanie tychże ocen z minimalnymi wartościami punktów w poszczególnych kryteriach określonych przez KM. Projekty, których oceny nie są równe lub większe od ustalonych wartości minimalnych (na każdym z kryteriów) zostają odrzucone jako nie spełniające „minimalnej jakości”.

Zestawienie projektów uznanych za spełniające „minimalną jakość” zostają przeanalizowane pod kątem alokacji jaka jest niezbędna do ich realizacji.

W przypadku, gdy alokacja przeznaczona na dany konkurs przewyższa lub jest równa wartości dofinansowania projektów, które dotarły do tego etapu wszystkie one zostają skierowane do dofinansowania. Przypadek ten ma szczególnie zastosowanie dla projektów indywidualnych i do konkursów otwartych.

W przypadku, gdy alokacja na dany konkurs jest niższa niż wartość dofinansowania projektów, które dotarły do tego etapu dokonywane jest rankingowanie projektów w oparciu o wszystkie kryteria z grupy B2 i B3.

Etap rankingowania projektów wykorzystuje metodę z zakresu analizy wielokryterialnej. Uzyskana lista rankingowa pozwala na optymalne wykorzystanie dostępnej alokacji. Dofinansowanie uzyskują projekty o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania, wg kolejności na liście rankingowej, nie przekraczającej alokacji skierowanej na konkurs.

W obu przypadkach lista jest przedstawiana Zarządowi Województwa do akceptacji.

Niezwłocznie po podjęciu decyzji o dofinansowaniu IZ zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, które otrzymały dofinansowanie.

2.2.4. Lista rezerwowa

W przypadku, gdy pula środków, jakie pozostały w danym działaniu (po konkursie) przekracza 1 mln zł „lista rezerwowa” nie będzie tworzona. Niewykorzystana kwota jest przesuwana do puli środków do rozdysponowania na kolejny konkurs.

W sytuacji, kiedy pula środków, jakie pozostały w danym działaniu (po konkursie) nie przekracza 1 mln zł, projekty, które przeszły pozytywnie wszystkie szczeble oceny i znalazły się na liście rankingowej, ale z powodu braku środków nie otrzymały dofinansowania, umieszczane są na „liście rezerwowej”.

Tryb uruchamiania projektów z listy rezerwowej [w przygotowaniu].

3. Załączniki

Lista obowiązujących kryteriów dotyczących oceny projektów przyjętych Uchwałami Komitetu Monitorującego RPO WK-P stanowi załącznik nr V do Uszczegółowienia RPO. Dokument ten można pobrać ze strony internetowej www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl

Aneks nr 1

Metodologia oceny merytorycznej

Wstęp

Wielokryterialne wspomaganie decyzji (nazwa używana przez szkołę amerykańską) lub analiza wielokryterialna (jak określa ją szkoła francuska) polega na rozpatrywaniu kilku funkcji kryterium, tzn., że warianty decyzyjne oceniane są z różnych punktów widzenia przez spójną rodzinę kryteriów. Wariant decyzyjny „a” jest reprezentacją możliwej składowej decyzji globalnej (końcowej), która przy uwzględnieniu stanu zaawansowania procesu decyzyjnego może być rozważana niezależnie i może służyć jako punkt przyłożenia wspomagania decyzji¹¹. Wariant decyzyjny nazywamy globalnym, jeśli jego zastosowanie wyklucza każdy inny wariant wprowadzony do modelu, w przeciwnym przypadku jest to wariant częściowy. Odpowiednio grupując warianty częściowe można utworzyć konfiguracje wzajemnie się wykluczające. Utożsamienie ich z nowymi wariantami decyzyjnymi stanowi przejście od koncepcji częściowej do globalnej.

Proces wielokryterialnego wspomagania decyzji

W skład procesu wielokryterialnego wspomagania wyboru projektów ubiegających się o środki z funduszy Unii Europejskiej wchodzi następujące elementy:

1. Identyfikacja uczestników procesu decyzyjnego.
2. Wybór kryteriów.
3. Określenie wag dla kryteriów.
4. Skonstruowanie tablicy ocen projektów biorących udział w konkursie.
5. Określenie progów: obojętności, preferencji oraz veta dla każdego z kryteriów.
6. Rankingowanie.
7. Podjęcie ostatecznej decyzji.

Ad 1. Identyfikacja uczestników procesu decyzyjnego

Uczestnicy procesu decyzyjnego określonego jako ocena merytoryczna projektów i wybór projektów najlepszych do dofinansowania to:

Uczestnik procesu	Rola i zadania uczestnika procesu
Wnioskodawcy	- przygotowanie dokumentacji projektowej - określenie potrzeb w zakresie dofinansowania - argumentowanie
Instytucja Zarządzająca	- zdefiniowanie celów Regionalnego Programu Operacyjnego - proponowanie kryteriów ocen - zdefiniowanie systemu oceniania - decyzja „ostateczna” o udzieleniu dofinansowania
Komitet Monitorujący	- przyjęcie kryteriów ocen - monitorowanie wyników ocen - uwzględnianie „nowych” kryteriów
Komisja Konkursowa	
Asesor nr 1	- ocena zgodnie z kryteriami – szczególnie w przypadku kryteriów trudno skalowalnych - zindywidualizowane podejście związane z posiadaną wiedzą i doświadczeniem - wpływ środowiska
Asesor nr 2	- ocena zgodnie z kryteriami – szczególnie w przypadku kryteriów trudno

¹¹ B.Roy Wielokryterialne wspomaganie decyzji WNT Warszawa 1990, str. 55

	skalowalnych - zindywidualizowane podejście związane z posiadana wiedzą i doświadczeniem - wpływ środowiska
Asesor nr 3	- ocena zgodnie z kryteriami – szczególnie w przypadku kryteriów trudno skalowalnych - zindywidualizowane podejście związane z posiadana wiedzą i doświadczeniem - wpływ środowiska
Sekretarz komisji	- wsparcie dla asesorów, zapewnia sprawną organizację pracy komisji- informowanie
Ekspert z listy krajowej	- ekspertyza „fachowca”
Obserwator z ramienia Wojewody	- wpływ poprzez postawę i poza werbalny przekaz

Ad 2. Wybór kryteriów

Zgodnie z zapisami art. 65 Rozporządzenia 1083/2006 Komitet Monitorujący analizuje i zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego i zatwierdza wszelkie zmiany tych kryteriów zgodnie z potrzebami programowania. Kryteria dla wyboru projektów do dofinansowania w ramach RPO WK-P stanowią załącznik nr V do Uszczegółowienia RPO.

Instytucja Zarządzająca zapewnia, iż projekty są wybierane do dofinansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz że spełniają one mające zastosowanie zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji. (art. 60 pkt a Rozporządzenia 1083).

Kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO WK-P zostały ustrukturyzowane w następujący sposób. Podstawę stanowią *Kryteria horyzontalne* dotyczące wszystkich działań i poddziałań określonych w URPO. Poza tym dla poszczególnych działań i poddziałań zostały zdefiniowane *kryteria specyficzne*.

Ad 3. Określenie wag dla kryteriów

Komitet Monitorujący przyjmuje w drodze uchwały także wagi dla poszczególnych kryteriów.

W celu usprawnienia prac KM w tym zakresie powołana została grupa robocza, której celem jest określenie ważności poszczególnych kryteriów. Dokonane będzie to na dwóch poziomach:

Dokonane zostanie podzielenie kryteriów dla danego działania (poddziałania) na trzy grupy kryteria ważne (A), mniej ważne (B) i najmniej ważne (C).

Kolejnym krokiem jest określenie ważności konkretnego kryterium w danej grupie, tj określenie wartości od 1 do (liczba kryteriów w grupie), gdzie 1 oznacza kryterium najważniejsze.

Następnym etapem jest porównanie kryteriów parami.

Wartości wag dla poszczególnych kryteriów uzyskujemy przy pomocy metody Saaty’ego.. Na jej podstawie każdemu kryterium c_i przyporządkowana zostanie znormalizowana ocena końcowa w_i , interpretowana jako użyteczność i -tego kryterium.

Porównań kryteriów parami dokonujemy w oparciu o dziewięciostopniową skalę zamieszczoną poniżej w Tabeli 1.

Tabela 1. Oceny liczbowe i werbalne

Ocena liczbowa	Ocena werbalna
1	Porównywane kryteria są równoważne
2	Wahanie pomiędzy równoważnością i niewielką przewagą pierwszego z porównywanych kryteriów nad drugim
3	Niewielka przewaga kryterium pierwszego nad drugim
4	Wahanie pomiędzy niewielką przewagą i dużą przewagą pierwszego z kryteriów nad drugim
5	Duża przewaga kryterium pierwszego nad drugim
6	Wahanie pomiędzy dużą przewagą a bardzo dużą przewagą pierwszego z kryteriów nad drugim
7	Bardzo duża przewaga kryterium pierwszego nad drugim
8	Wahanie pomiędzy bardzo dużą przewagą i ogromną (krytyczną) przewagą pierwszego z porównywanych kryteriów nad drugim
9	Ogromna (krytyczna) przewaga kryterium pierwszego nad drugim

Oceny liczbowe wpisujemy do Tabeli 2 konstruując w ten sposób macierz K porównań kryteriów parami. Dokonujemy tego w następujący sposób:

- jeśli uważamy, że przewaga kryterium nr 1 nad kryterium nr 2 jest bardzo duża, to wpisujemy liczbę 7 w pierwszym wierszu i trzeciej kolumnie (niebieska) Tabeli nr 2.
- jeśli natomiast uważamy, że to przewaga kryterium nr 2 nad kryterium nr 1 jest bardzo duża, to w pierwszym wierszu i trzeciej kolumnie (niebieska) Tabeli nr 2 wpisujemy 1/7 (odwrotność liczby 7).

Tabela 2. Macierz K porównań kryteriów parami

	Kryterium 1	Kryterium 2	...	...	Kryterium n
Kryterium 1	1	7	...	...	k_{1n}
Kryterium 2	1/7	1	...	...	k_{2n}
...	...	...	1	...	...
...	...	...	...	1	...
Kryterium n	$1/k_{1n}$	$1/k_{2n}$	...	...	1

Macierz K porównań kryteriów parami musi być macierzą proporcjonalną. Jeżeli zatem porównując dwa kryteria przyporządkowaliśmy temu porównaniu jakąś ocenę, to porównując te same kryteria w odwrotnej kolejności przypisujemy temu porównaniu ocenę będącą odwrotnością oceny poprzedniego porównania.

Macierz K porównań kryteriów parami nie musi być natomiast spójna tzn. jeśli np. przewaga kryterium nr 1 w stosunku do kryterium nr 4 zostanie uznana za bardzo dużą i oceniona na 7, a z kolei kryteria nr 4 i 5 zostaną uznane za równoważne, to nie oznacza to wcale, że przewaga kryterium nr 1 w stosunku do kryterium nr 5 musi również zostać uznana za bardzo dużą i oceniona na 7 (choć oczywiście może tak być).

Porównania kryteriów parami są od siebie niezależne w związku z czym występowanie niespójności jest dopuszczalne.

Postępowanie w metodzie Saaty’ego przebiega w następujący sposób:

Krok 1:

$$\sigma_j = \sum_{i=1}^n k_{ij}$$

W każdej kolumnie macierzy K porównań kryteriów sumujemy oceny k_{ij} obliczając:

Krok 2:

Budujemy znormalizowaną macierz $W = [\varphi_{ij}]$ $i, j = 1, \dots, n$, której elementy w kolumnie j powstały

przez podzielenie k_{ij} przez σ_j : $\varphi_{ij} = \frac{k_{ij}}{\sigma_j}$.

Krok 3:

Obliczamy przybliżony wektor w , którego elementy są średnimi z wierszy macierzy znormalizowanej:

$$w_i = \frac{1}{n} \left(\sum_{j=1}^n \varphi_{ij} \right)$$

Otrzymany w ten sposób wektor w jest wektorem wag kryteriów dla rozpatrywanego problemu decyzyjnego.

Wektor ten pozwala w sposób czytelny dla każdego wskazać kolejność ważności kryteriów.

Ad 4. Skonstruowanie tablicy ocen projektów biorących udział w konkursie.

Członkowie Komisji Konkursowej dokonują oceny projektu w oparciu o zatwierdzone przez KM kryteria. Wypełniają tabelę ocen, w której wpisują ocenę (wartość liczbowa od 0 do 10 – dopuszcza się wartości do jednego miejsca po przecinku) wraz z uzasadnieniem dla każdego z kryteriów.

Oceny te są wprowadzane do programu obliczeniowego przez sekretarza Komisji. Sekretarz drukuje arkusz ocen i przedkłada asesorom do podpisu. Asesorzy potwierdzają w ten sposób zgodność ocen.

Ad 5. Określenie progów: obojętności, preferencji oraz veta dla każdego z kryteriów

Do budowy modelu preferencji decydenta wykorzystana zostanie koncepcja progów obojętności, preferencji oraz veta. Progi te powinny zostać określone przez decydenta dla każdego kryterium oddzielnie. Progi te określa także Komitet Monitorujący.

Próg równoważności – maksymalna różnica pomiędzy ocenami dwóch projektów, przy której nie można jeszcze stwierdzić, że jeden z projektów jest lepszy (pod względem danego kryterium), w związku, z czym projekty te będą traktowane jako równoważne (z punktu widzenia danego kryterium). Jeśli przykładowo dla kryterium nr 3 określimy wartość progu równoważności jako 1, będzie to oznaczać, że projekty które uzyskają na przykład 5 i 6 punktów zostaną uznane za równoważne.

Próg preferencji – minimalna różnica pomiędzy ocenami dwóch projektów, po przekroczeniu, której nie istnieją już żadne wątpliwości, że jeden z nich jest lepszy (pod względem danego kryterium); oznacza to, że jeden z projektów zostanie uznany za lepszy od drugiego (z punktu widzenia danego kryterium) jeśli jego przewaga punktowa będzie wyższa od progu preferencji.

Jeśli na przykład dla kryterium nr 6 określimy wartość progu preferencji na 5, będzie to oznaczać, że dopiero projekt, który uzyska 8 -2013 punktów zostanie uznany za lepszy od tego, który uzyskał 2 punkty.

Próg veta – minimalna różnica pomiędzy ocenami dwóch projektów dla danego kryterium, po przekroczeniu której wykluczone jest uznanie ocenionego niżej wariantu za ogólnie lepszy od tego ocenionego pod względem danego kryterium wyżej nawet jeśli zostanie on uznany za zdecydowanie lepszy od drugiego pod względem wszystkich innych kryteriów.

Jeśli na przykład dla kryterium nr 8 określimy wartość progu veta na 7, będzie to oznaczało, że projekt, który uzyskał 8 punktów mniej od innego nie będzie mógł zostać uznany za ogólnie lepszy nawet wtedy, gdy będzie uznany za dużo lepszy pod względem wszystkich innych kryteriów.

Tabela 3. Model preferencji

Nr	Kryteria	Próg równoważności (q)	Próg preferencji (p)	Próg veta (v)
1	Kryterium nr 1			
2	Kryterium nr 2			
...	...			
...	...			
n	Kryterium n			

W oparciu o koncepcję progów równoważności i preferencji definiuje się pseudokryterium. Jest to taka funkcja kryterialna g , z którą związane są dwie funkcje progowe $q_g [g(a)]$ i $p_g [g(a)]$ spełniające zależności:

$$\forall a, b \in A \quad \frac{q_g [g(a)] - q_g [g(b)]}{g(a) - g(b)} \geq -1 \quad \text{ i } \quad \frac{p_g [g(a)] - p_g [g(b)]}{g(a) - g(b)} \geq -1$$

$$\forall a, b \in A \quad g(a) \geq g(b) \Rightarrow \left\{ \begin{array}{ll} aI_g b & \text{gdy} \quad g(a) - g(b) \leq q_g [g(a)] \\ aQ_g b & \text{gdy} \quad q_g [g(a)] < g(a) - g(b) \leq p_g [g(a)] \\ aP_g b & \text{gdy} \quad g(a) - g(b) > p_g [g(a)] \end{array} \right\}$$

gdzie:

$g(a)$ oraz $g(b)$ to odpowiednio oceny projektów a i b z punktu widzenia kryterium g ;

$q_g [g(a)]$ - próg równoważności (funkcja przyjmująca wartości rzeczywiste zdefiniowana na zbiorze wartości $g(a)$; może przyjmować wartość stałą);

$p_g [g(a)]$ - próg preferencji (funkcja przyjmująca wartości rzeczywiste zdefiniowana na zbiorze wartości $g(a)$; może przyjmować wartość stałą);

I_g - relacja równoważności (odpowiada istnieniu wyraźnych przesłanek uzasadniających równoważność dwóch projektów z punktu widzenia kryterium g);

P_g - relacja silnej preferencji (odpowiada istnieniu wyraźnych przesłanek uzasadniających znaczącą preferencję jednego z dwóch projektów z punktu widzenia kryterium g);

Q_g - relacja słabej preferencji (odpowiada istnieniu wyraźnych przesłanek, które osłabiają silną preferencję jednego z dwóch projektów z punktu widzenia kryterium g , przy czym przesłanki te są niewystarczające, by na ich podstawie wnioskować o równoważności obu projektów lub silnej preferencji drugiego z nich).

W związku z powyższym wyróżniamy następujące sytuacje preferencyjne:

Silna preferencja projektu a w stosunku do projektu b :

$$a P b \Leftrightarrow g(a) > g(b) + p_g [g(a)]$$

Silna preferencja projektu b w stosunku do projektu a:

$$b P a \Leftrightarrow g(b) > g(a) + p_g [g(b)]$$

Słaba preferencja projektu a w stosunku do projektu b:

$$a Q b \Leftrightarrow q_g [g(a)] < g(a) - g(b) \leq p_g [g(a)]$$

Słaba preferencja projektu b w stosunku do projektu a:

$$b Q a \Leftrightarrow q_g [g(b)] < g(b) - g(a) \leq p_g [g(b)]$$

Brak preferencji (równoważność obu rozpatrywanych projektów) - w pozostałych przypadkach.

Ad 6. Rankingowanie

Metoda PROMETHEE należy do metod przewyższania zaproponowanych przez B. Roy'a¹².

Metoda ta składa się z dwóch faz: konstrukcji relacji przewyższania na zbiorze A i wykorzystania tych relacji do rozwiązania problemu wielokryterialnego zdefiniowanego jak powyżej. W pierwszej fazie określa się wartości relacji przewyższania na podstawie uogólnionego kryterium: definiowany jest indeks preferencji oraz otrzymywane wartościowe uporządkowanie graficzne, prezentujące preferencje decydenta względem kolejnych par wariantów decyzyjnych ze zbioru A. Wykorzystanie relacji przewyższania jest realizowane poprzez rozważenie dla każdego wariantu decyzyjnego przepływów dominacji. Decydentowi proponowany jest częściowy porządek (PROMETHEE I) lub całkowity porządek (PROMETHEE II) na zbiorze możliwych wariantów.

Procedura rozpoczyna się od wyznaczenia współczynników zgodności dla każdej pary projektów. Są one obliczane w następujący sposób:

$$c(a, b) = \frac{\sum_{j=1}^n w_j c_j(a, b)}{\sum_{j=1}^n w_j},$$

gdzie:

w_j – współczynnik określający wagę kryterium j,

$c_j(a, b)$ – wskaźnik zgodności dla kryterium j, obliczany w następujący sposób:

$$c_j(a, b) = \begin{cases} 1 & \text{gdy } g_j(a) > g_j(b) + p_j [g_j(a)] \\ 0 & \text{gdy } g_j(a) \leq g_j(b) + q_j [g_j(a)] \\ \frac{g_j(a) - q_j [g_j(a)] - g_j(b)}{p_j [g_j(a)] - q_j [g_j(a)]} w & \text{innych przypadkach} \end{cases}$$

Wskaźniki zgodności mogą zatem przyjmować wartości z przedziału [0,1].

Kolejnym krokiem jest obliczenie dla każdej pary projektów wskaźników niezgodności (również przyjmujących wartości z przedziału [0,1]):

¹² twórcą metody PROMETHEE jest J.P. Brans, który po raz pierwszy opublikował ją w 1982 roku w 'L'ingénierie de la décision. Elaboration d'instruments d'aide à la décision. Méthode PROMETHEE', Université Laval, Québec Canada

$$d_j(a,b) = \left\{ \begin{array}{ll} 1 & \text{gdy } g_j(b) > g_j(a) + v_j[g_j(a)] \\ 0 & \text{gdy } g_j(b) \leq g_j(a) + p_j[g_j(a)] \\ \frac{g_j(b) - g_j(a) - p_j[g_j(a)]}{v_j[g(a)] - p_j[g(a)]} & \text{w innym przypadku} \end{array} \right\},$$

gdzie:

$d_j(a,b)$ - wskaźnik niezgodności dla kryterium j ;

$v_g[g(a)]$ – próg veta (funkcja przyjmująca wartości rzeczywiste zdefiniowana na zbiorze wartości $g(a)$; może przyjmować wartość stałą).

Następnie obliczamy współczynniki wiarygodności:

$$r(a,b) = \left\{ \begin{array}{ll} c(a,b) & \text{gdy } J = \{j : d_j(a,b) > c(a,b)\} = \emptyset \\ c(a,b) \prod_{j \in J} \frac{1 - d_j(a,b)}{1 - c(a,b)} & \text{gdy } J \neq \emptyset \end{array} \right\}$$

Współczynnik wiarygodności jest co najwyżej równy wartości współczynnika zgodności $c(a, b)$ w sytuacji gdy nie ma opozycji i jest tym mniejszy im jest ona silniejsza; w szczególności gdy istnieje kryterium, które stawia veto ($d_j(a,b) = 1$), to współczynnik wiarygodności wynosi 0.

Rezultatem powyższych obliczeń jest macierz współczynników wiarygodności.

Tabela 4. Macierz współczynników wiarygodności

	Projekt a	Projekt b	...	...	Projekt n
Projekt a	0	r_{ab}	...	...	r_{an}
Projekt b	r_{ba}	0	...	...	r_{bn}
...	...	...	0	...	...
...	...	...	...	0	...
Projekt n	r_{na}	r_{nb}	...	...	0

W kolejnym kroku określamy wartość przepływu netto dla każdego projektu:

$$\Phi(a) = \Phi^+(a) - \Phi^-(a)$$

gdzie:

$$\Phi^+(a) = \sum_{b \in A} r(a,b)$$

$$\Phi^-(a) = \sum_{b \in A} r(b,a)$$

Finałowy ranking projektów otrzymujemy porządkując malejąco obliczone przepływy netto. Projekt a jest zatem lepszy od projektu b jeśli $\Phi(a) > \Phi(b)$, natomiast jeśli $\Phi(a) = \Phi(b)$ to znaczy, że projekty są równoważne.

Tabela 5. Lista rankingowa projektów

Projekt	Φ
Projekt a	$\Phi(a)$
Projekt b	$\Phi(b)$
...	...
...	...
Projekt n	$\Phi(n)$

Ad 7 Podjęcie ostatecznej decyzji.